HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia)

22 martie 2011 *

În cauza T-369/07,

Republica Letonia, reprezentată inițial de doamnele E. Balode-Buraka și K. Bārdiņa, ulterior de doamna L. Ostrovska și în final de doamnele Ostrovska și K. Drēviņa, în calitate de agenți,

reclamantă,

susținută de

Republica Lituania, reprezentată de domnul D. Kriaučiūnas, în calitate de agent,

și de

Republica Slovacă, reprezentată inițial de domnul J. Čorba și ulterior de doamna B. Ricziová, în calitate de agenți,

intervenientе,

* Limba de procedură: letona.

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de domnii U. Wölker, E. Kalnins și de doamna I. Rubene, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, reprezentat inițial de doamna Z. Bryanston-Cross și ulterior de doamnele S. Behzadi-Spencer, I. Rao și F. Penlington, în calitate de agenți, asistate de domnul J. Maurici, barrister,

intervenient,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei C(2007) 3409 a Comisiei din 13 iulie 2007 de modificare a planului național de alocare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră notificat de Republica Letonia pentru perioada cuprinsă între 2008 și 2012, în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, p. 32, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 78),

TRIBUNALUL (Camera a treia),

compus din domnul J. Azizi (raportor), președinte, doamna E. Cremona și domnul S. Frimodt Nielsen, judecători,

grefier: doamna K. Pocheć, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 21 septembrie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

Reglementarea internațională și comunitară privind Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice și Protocolul de la Kyoto

1 Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice, adoptată la New York la 9 mai 1992 (denumită în continuare „CCONUSC"), aprobată în numele Comunității Europene prin Decizia 94/69/CE a Consiliului din 15 decembrie

1993 privind încheierea CCONUSC (JO 1994, L 33, p. 11, Ediție specială, 11/vol. 8, p. 132), are ca obiectiv final stabilizarea concentrațiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă la un nivel care să împiedice orice perturbare antropică periculoasă a sistemului climatic. Anexa I la CCONUSC cuprinde o listă de state părți, printre care figurează Republica Letonia, care, în plus, este clasificată aici în categoria țărilor în tranziție spre o economie de piață. CCONUSC a intrat în vigoare în Comunitate la 21 martie 1994.

2 Pentru realizarea obiectivului final al CCONUSC, la 11 decembrie 1997 a fost adoptat Protocolul de la Kyoto (Decizia 1/CP.3 „Adoptarea Protocolului de la Kyoto [la CCONUSC]"). În anexa A la Protocolul de la Kyoto figurează lista gazelor cu efect de seră și cea a sectoarelor/categoriilor de surse vizate de Protocolul de la Kyoto. În anexa B la Protocolul de la Kyoto figurează lista părților la Protocolul de la Kyoto cu angajamentele lor cantitative de limitare sau reducere a emisiilor, inclusiv cel al Republicii Letonia, al cărei obiectiv de reducere este astfel stabilit la 8 %.

3 La 25 aprilie 2002, Consiliul Uniunii Europene a adoptat Decizia 2002/358/CE privind aprobarea, în numele Comunității Europene, a Protocolului de la Kyoto la [CCONUSC] și îndeplinirea în comun a angajamentelor care decurg din acesta (JO L 130, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 27, p. 220). Protocolul de la Kyoto, precum și anexele A și B la acesta sunt reproduse în anexa I la Decizia 2002/358. Tabelul angajamentelor cantitative de limitare sau reducere a emisiilor, care are scopul de a stabili cantitățile de emisii atribuite Comunității și, respectiv, statelor membre în conformitate cu articolul 4 din Protocolul de la Kyoto, figurează în anexa II la Decizia 2002/358.

Reglementarea privind sistemul comunitar de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră

4 Articolul 1 din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, p. 32, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 78), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2004/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 octombrie 2004 (JO L 338, p. 18, Ediție specială, 15/vol. 12, p. 61), prevede:

„Prezenta directivă instituie un sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră […] pentru a promova reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic."

5 Articolul 9 din Directiva 2003/87 are următorul cuprins:

„(1) Pentru fiecare perioadă prevăzută la articolul 11 alineatele (1) și (2), fiecare stat membru elaborează un plan național în care precizează cantitatea totală de cote pe care intenționează să le aloce pentru perioada respectivă și modul în care propune să fie alocate acestea. Planul se bazează pe criterii obiective și transparente, inclusiv pe cele enumerate în anexa III, luând în considerare observațiile publicului. Fără a aduce atingere dispozițiilor tratatului, Comisia elaborează până la 31 decembrie 2003 orientări privind aplicarea criteriilor enumerate în anexa III.

Pentru perioada prevăzută la articolul 11 alineatul (1), planul este publicat și notificat Comisiei și celorlalte state membre până la 31 martie 2004. Pentru perioadele ulterioare, planul este publicat și notificat Comisiei și celorlalte state membre cu cel puțin 18 luni înainte de începutul perioadei respective.

(2) Planurile naționale de alocare sunt evaluate în cadrul comitetului menționat la articolul 23 alineatul (1) [din Directiva 2003/87].

(3) În termen de trei luni de la notificarea unui plan național de alocare de către un stat membru în conformitate cu alineatul (1), Comisia poate respinge planul în cauză sau orice element al acestuia, pe baza incompatibilității cu criteriile enumerate în anexa III sau a incompatibilității cu articolul 10. Statul membru adoptă o decizie în temeiul articolului 11 alineatul (1) sau (2) numai în cazul în care modificările propuse sunt acceptate de Comisie. Comisia motivează orice decizie de respingere."

6 Potrivit articolului 11 alineatul (2) din Directiva 2003/87:

„Pentru perioada de cinci ani care începe la 1 ianuarie 2008 și pentru fiecare perioadă ulterioară de cinci ani, fiecare stat membru decide cu privire la cantitatea totală de cote pe care le alocă pentru perioada respectivă și inițiază procesul de alocare a cotelor respective operatorilor fiecărei instalații. Această decizie se adoptă cu cel puțin 12 luni înainte de începutul perioadei respective și se bazează pe planul național de alocare al statului membru elaborat în temeiul articolului 9 și în conformitate cu articolul 10, luând în considerare observațiile publicului."

7 Anexa III la Directiva 2003/87 enumeră 12 criterii aplicabile planurilor naționale de alocare. Criteriile 1-3 din anexa III prevăd după cum urmează:

„1. Cantitatea totală de cote care urmează să fie alocate pentru perioada în cauză este în conformitate cu obligațiile statului membru privind limitarea emisiilor în conformitate cu Decizia 2002/358 și cu Protocolul de la Kyoto, având în vedere, pe de-o parte, proporția din totalitatea emisiilor pe care aceste cote le reprezintă în comparație cu emisiile din surse care nu sunt reglementate prin prezenta directivă și, pe de altă parte, politicile naționale în domeniul energiei, și este necesar să

fie în conformitate cu sistemul național privind modificările climatice. Cantitatea totală de cote care urmează să fie alocate nu este mai mare decât ceea ce este considerat necesar pentru aplicarea strictă a criteriilor prezentei anexe. Înainte de 2008, această cantitate se va conforma intenției statelor membre de realizare sau depășire a obiectivului [care le-a fost fixat] în temeiul Directivei 2002/358/CE și al Protocolului de la Kyoto.

2. Cantitatea totală de cote care urmează să fie alocate este în conformitate cu evaluarea situației curente și anticipate înregistrate în vederea asigurării contribuției statelor membre la îndeplinirea angajamentelor Comisiei asumate în temeiul Deciziei 93/389/CEE.

3. Cantitățile de cote care urmează să fie alocate sunt în conformitate cu potențialul de reducere a emisiilor, inclusiv cu potențialul tehnic, al activităților reglementate de prezentul sistem. Statele membre pot distribui cotele pe baza mediei emisiilor de gaze cu efect de seră în funcție de produsele aferente fiecărei activități și de progresul realizabil la nivelul fiecărei activități.

[…]”

Istoricul cauzei

8 Prin scrisoarea din 16 august 2006, Republica Letonia a notificat Comisiei Comunităților Europene, în aplicarea articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2003/87,

planul său național de alocare pentru perioada 2008-2012 (denumit în continuare „PNA"). Conform PNA, Republica Letonia intenționa să aloce industriei sale naționale incluse în domeniul de aplicare al anexei I la Directiva 2003/87 o medie anuală totală de 7,763883 milioane de tone echivalent dioxid de carbon (în continuare „MteCO_2").

9 La 29 noiembrie 2006, Comisia a adoptat o primă decizie de respingere, al cărei dispozitiv are următorul cuprins:

„Articolul 1

Următorul aspect al [PNA] pentru prima perioadă de cinci ani vizată la articolul 11 alineatul (2) din directivă este incompatibil cu criteriile [nr.] 1[-]3 din anexa III la [Directiva 2003/87]: proporția din cantitatea totală de cote care trebuie alocate – egală cu suma volumului anual de emisii de 4,480580 [MteCO_2] – nu este conformă cu evaluările efectuate în conformitate cu Decizia nr. 280/2004/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind un mecanism de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de punere în aplicare a Protocolului de la Kyoto (JO L 49, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 194)] și cu potențialul, inclusiv tehnologic, de reducere a emisiilor provenite din [activitățile respective].

Articolul 2

Nu se vor ridica obiecții față de [PNA], sub rezerva efectuării modificărilor care urmează, într-un mod nediscriminatoriu, și a notificării lor către Comisie în cel mai scurt timp posibil, ținându-se cont de termenele necesare pentru executarea procedurilor naționale fără întârziere nejustificată: cantitatea totală de cote care trebuie alocate în temeiul sistemului comunitar este redusă cu 4,480580 [MteCO_2].

Articolul 3

1. Cantitatea totală anuală medie de cote de 3,283303 MteCO_2 care trebuie alocată de [Republica] Letonia, în conformitate cu [PNA] național, instalațiilor menționate în acest plan și celor nou intrate nu trebuie depășită.

2. [PNA] poate fi modificat fără acordul prealabil al Comisiei în cazul în care modificarea se referă la cotele alocate anumitor instalații, în limitele totalității cotelor care trebuie alocate instalațiilor menționate în plan, ca urmare a unor ameliorări ale calității datelor, sau în cazul în care aceasta constă în reducerea procentului cotelor care trebuie alocate în mod gratuit în limitele definite la articolul 10 din [Directiva 2003/87].

3. Toate modificările [PNA], altele decât cele care au ca obiect punerea în aplicare a articolului 2, trebuie notificate înainte de 31 decembrie 2006, termen prevăzut la articolul 11 alineatul (2) din [Directiva 2003/87], și necesită acordul prealabil al Comisiei în conformitate cu articolul 9 alineatul (3) din [Directiva 2003/87].

Articolul 4

Prezenta decizie se adresează Republicii Letonia."

10 Prin scrisoarea din 29 decembrie 2006, Republica Letonia a notificat Comisiei un PNA revizuit, prevăzând alocarea unei medii anuale totale de 6,253146 MteCO_2.

11 Prin scrisoarea din 30 martie 2007, redactată în limba engleză, Comisia a constatat că informațiile conținute în PNA revizuit sunt incomplete și a solicitat Republicii Letonia să răspundă la anumite întrebări și să îi furnizeze informații suplimentare.

12 Prin scrisoarea din 25 aprilie 2007, Republica Letonia a răspuns la această solicitare de informații.

13 La 13 iulie 2007, Comisia a adoptat Decizia C(2007) 3409 de modificare a PNA al cotelor de emisie de gaze cu efect de seră notificat de Republica Letonia pentru perioada cuprinsă între 2008 și 2012, în conformitate cu Directiva 2003/87 (denumită în continuare „decizia atacată"), al cărei dispozitiv are, printre altele, următorul cuprins:

„*Articolul 1*

Următoarele aspecte ale modificării propuse a [PNA] al Letoniei pentru prima perioadă de cinci ani vizată la articolul 11 alineatul (2) din [Directiva 2003/87] sunt compatibile în special cu criteriile citate în continuare și, prin urmare, sunt aprobate:

1. Criteriile [nr.] 1[-]3 din anexa III la [Directiva 2003/87]: sporirea cantității totale anuale de cote cu 0,144813 [MteCO_2], ceea ce este compatibil cu evaluările efectuate în conformitate cu Decizia nr. 280/2004/CE și cu potențialul, inclusiv tehnologic, de reducere a emisiilor provenite din [activitățile respective].

[…]

Articolul 2

Următorul aspect al modificării propuse a [PNA] al Letoniei pentru perioada de cinci ani vizată la articolul 11 alineatul (2) din [Directiva 2003/87] este incompatibil cu criteriile citate în continuare și, prin urmare, este respins: criteriile [nr.] 1[-]3 din anexa III la [Directiva 2003/87]: sporirea cantității totale anuale de cote cu 2,825030 [MteCO_2], ceea ce este incompatibil cu evaluările efectuate în conformitate cu [Decizia nr. 280/2004] și cu potențialul, inclusiv tehnologic, de reducere a emisiilor provenite din [activitățile respective].

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează Republicii Letonia."

14 La punctul 1 din motivele deciziei atacate, Comisia se referă la articolul 3 alineatul (3) din prima decizie de respingere prin care Republica Letonia este autorizată să notifice modificările PNA pentru perioada cuprinsă între 2008 și 2010 înainte de 31 decembrie 2006, termen prevăzut la articolul 11 alineatul (2) din Directiva 2003/87.

15 La punctul 3 din motivele deciziei atacate, Comisia constată printre altele că, în măsura în care informațiile prezentate de Republica Letonia cuprind o modificare a esenței PNA, aceasta necesită acceptarea prealabilă de către Comisie în conformitate cu articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87. Decizia atacată s-ar limita la aceste aspecte ale informațiilor prezentate. Alte aspecte ale informațiilor prezentate**,** în special cele având ca obiect punerea în aplicare a primei decizii de respingere sau

care exprimă un punct de vedere divergent față de aprecierea efectuată de Comisie în decizia menționată, nu ar fi fost luate în considerare în cadrul deciziei atacate.

16 La punctul 6 din motivele deciziei atacate, se constată că Republica Letonia nu a prezentat informații care să poată justifica o modificare a modului de calcul al cantității maxime de cote, astfel cum este definit în cadrul primei decizii de respingere.

17 În sfârșit, la punctul 8 din motivele deciziei atacate, având în vedere datele mai precise furnizate de Republica Letonia cu privire la o investiție deosebit de ridicată în sectorul cimentului, Comisia acceptă, în temeiul acestui mod de calcul, o ajustare în sensul sporirii contingentului maxim de cote disponibil, astfel cum este identificat la articolul 1 din decizia atacată.

Procedura și concluziile părților

18 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 26 septembrie 2007, Republica Letonia a introdus prezenta acțiune.

19 Prin act separat depus la grefa Tribunalului în aceeași zi, Republica Letonia a solicitat să se statueze potrivit procedurii accelerate prevăzute la articolul 76a din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Prin Decizia din 13 noiembrie 2007, Tribunalul (Camera a treia) a respins această cerere.

20 Prin act depus la grefa Tribunalului la 27 noiembrie 2007, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a formulat o cerere de intervenție în prezenta procedură în susținerea concluziilor Comisiei. Prin Ordonanța din 12 iunie 2008, președintele Camerei a treia a Tribunalului a admis această intervenție. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a depus memoriul în intervenție la 28 august 2008.

21 Prin act separat depus la grefa Tribunalului la 14 decembrie 2007, confirmat prin scrisoarea din 26 mai 2008, Republica Letonia a solicitat, în temeiul articolului 116 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, păstrarea confidențialității cu privire la anumite părți ale anexei 7 la cererea introductivă în raport cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

22 Prin act depus la grefa Tribunalului la 27 decembrie 2007, Republica Lituania a formulat o cerere de intervenție în prezenta procedură în susținerea concluziilor Republicii Letonia. Prin Ordonanța din 12 iunie 2008, președintele Camerei a treia a Tribunalului a admis această intervenție. Republica Lituania a depus memoriul în intervenție la 29 august 2008.

23 Prin act depus la grefa Tribunalului la 6 ianuarie 2009, Comisia și-a prezentat observațiile cu privire la memoriile în intervenție depuse de Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, precum și de Republica Lituania. Republica Letonia nu a prezentat în termenul stabilit observații cu privire la memoriile menționate.

24 Prin act depus la grefa Tribunalului la 7 februarie 2008, Republica Slovacia a formulat o cerere de intervenție în susținerea concluziilor Republicii Letonia. Prin Ordonanța din 12 iunie 2008, președintele Camerei a treia a Tribunalului a constatat că această cerere a fost formulată în conformitate cu articolul 115 din Regulamentul de procedură, dar după expirarea termenului de șase săptămâni prevăzut la articolul 115 alineatul (1) din același regulament. Prin urmare, președintele Camerei a treia a

Tribunalului a admis această cerere, limitând totodată drepturile Republicii Slovacia la cele prevăzute la articolul 116 alineatul (6) din regulamentul menționat.

25 Republica Letonia, susținută de Republica Lituania, solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

26 Comisia, susținută de Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea Republicii Letonia la plata cheltuielilor de judecată.

27 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a treia) a hotărât deschiderea procedurii orale.

28 Prin scrisoarea din 12 iulie 2010, Tribunalul a solicitat Comisiei, cu titlu de măsură de organizare a procedurii prevăzută la articolul 64 din Regulamentul de procedură, să depună anumite documente. Comisia dat curs acestei cereri în termenele stabilite.

29 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 21 septembrie 2010.

În drept

30 În susținerea acțiunii, Republica Letonia invocă patru motive întemeiate, în primul rând, pe încălcarea competențelor stabilite de Tratatul CE în materie de politică energetică, în al doilea rând, pe încălcarea „principiului nediscriminării", în al treilea rând, pe nerespectarea obligațiilor care decurg din Protocolul de la Kyoto și, în al patrulea rând, pe nerespectarea termenului de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87.

Cu privire la cauza de inadmisibilitate privind cererea de anulare a articolului 1 din decizia atacată

Argumentele părților

31 În opinia Comisiei, susținută de Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, deși Republica Letonia solicită anularea integralității deciziei atacate, această cerere nu urmărește în realitate decât anularea articolului 2, iar nu a articolului 1 din aceasta, prin care se concluzionează că unele modificări propuse în PNA revizuit

sunt compatibile cu criteriile prevăzute în anexa III la Directiva 2003/87. Or, un act nu ar putea face obiectul unei acțiuni în anulare decât în cazul în care acesta produce efecte juridice obligatorii de natură să afecteze interesele reclamantului. Dat fiind că articolul 1 din decizia atacată nu afectează interesele Republicii Letonia, aceasta nu ar avea niciun interes să obțină anularea acestui articol, iar acțiunea ar trebui declarată inadmisibilă în această privință.

32 Republica Letonia contestă această argumentație.

Aprecierea Tribunalului

33 În ceea ce privește noțiunea de interes de a exercita o acțiune, invocată de Comisie, trebuie reamintit faptul că în tratat se face o distincție netă între dreptul de a formula o acțiune în anulare care aparține instituțiilor și statelor membre, pe de o parte, și dreptul acordat persoanelor fizice și juridice, pe de altă parte. Astfel, dreptul de a contesta pe calea unei acțiuni în anulare legalitatea deciziilor Comisiei este conferit tuturor statelor membre, fără ca exercitarea acestui drept să fie condiționată de justificarea unui interes de a exercita acțiunea. Un stat membru nu trebuie, așadar, să demonstreze că un act al Comisiei pe care îl atacă produce efecte juridice asupra sa pentru ca acțiunea pe care o introduce să fie admisibilă (Ordonanța Curții din 27 noiembrie 2001, Portugalia/Comisia, C-208/99, Rec., p. I-9183, punctele 22 și 23, și Hotărârea Tribunalului din 22 octombrie 2008, TV 2/Danmark și alții/Comisia, T-309/04, T-317/04, T-329/04 și T-336/04, Rep., p. II-2935, punctul 63). Această constatare rezultă și din definiția jurisprudențială a interesului de a exercita acțiunea, care nu are în vedere decât acțiunile formulate de persoane fizice sau juridice, iar nu pe cele ale instituțiilor Uniunii sau ale statelor membre (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 21 mai 2010, Franța și alții/Comisia, T-425/04, T-444/04, T-450/04 și T-456/04, Rep., p. II-2099, punctul 118 și jurisprudența citată).

34 În plus, noțiunea de interes de a exercita acțiunea nu poate fi confundată cu conceptul de act atacabil, în temeiul căruia, pentru a putea face obiectul unei acțiuni în anulare, un act trebuie să fie destinat să producă efecte juridice susceptibile să cauzeze un prejudiciu, ceea ce trebuie determinat prin analizarea conținutului său (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 22 iunie 2000, Țările de Jos/Comisia, C-147/96, Rec., p. I-4723, punctele 25 și 27, Ordonanța Curții Portugalia/Comisia, punctul 33 de mai sus, punctul 24, Ordonanța Curții din 28 ianuarie 2004, Țările de Jos/Comisia, C-164/02, Rec., p. I-1177, punctele 18 și 19, Hotărârea Franța și alții/Comisia, punctul 33 de mai sus, punctul 119). Or, nu se poate nega faptul că decizia atacată produce, prin conținutul său, astfel de efecte juridice.

35 Prin urmare, cauza de inadmisibilitate privind cererea de anulare a articolului 1 din decizia atacată trebuie respinsă.

36 Tribunalul consideră oportun să aprecieze, în primul rând, temeinicia celui de al patrulea motiv.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe nerespectarea termenului de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) de la Directiva 2003/87

Observație introductivă

37 Cu titlu introductiv, trebuie precizat că, deși Comisia și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord arată că, cu ocazia prezentei acțiuni, Republica Letonia nu poate repune în discuție prima decizie de respingere din 29 noiembrie 2006 deoarece nu a

contestat-o în termen, această împrejurare, chiar presupunându-se stabilită, nu are niciun efect asupra admisibilității celui de al patrulea motiv, întemeiat pe un viciu propriu deciziei atacate.

Argumentele părților

38 În opinia Republicii Letonia, susținută de Republica Lituania, decizia atacată trebuie considerată „inexistentă" întrucât a fost adoptată cu încălcarea articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87. Potrivit acestei dispoziții, Comisia ar putea respinge un PNA în termen de trei luni de la notificarea acestuia de către un stat membru. PNA revizuit ar fi fost notificat la 29 decembrie 2006. Prin urmare, termenul în care Comisia trebuia să reacționeze, dacă ar fi dorit să respingă acest PNA în tot sau în parte, ar fi expirat la 29 martie 2007. Or, Comisia ar fi adresat Republicii Letonia o scrisoare – redactată, de altfel, în limba engleză, cu încălcarea articolului 3 din Regulamentul nr. 1 din 15 aprilie 1958 al Consiliului de stabilire a regimului lingvistic al Comunității Economice Europene (JO 1958, 17, p. 385, Ediție specială, 01/vol. 1, p. 3) – abia la 30 martie 2007, scrisoare în care, pe de o parte, arăta că PNA revizuit este incomplet și, pe de altă parte, solicita explicații suplimentare. În sfârșit, Republica Letonia precizează că termenul de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 a început să curgă din ziua în care scrisoarea sa din 29 decembrie 2006 de notificare a PNA revizuit a fost efectiv primită de Comisie, iar nu în urma înregistrării de către aceasta, la 5 ianuarie 2007, a documentului în cauză.

39 Comisia, susținută de Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, consideră că s-a conformat articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, termenul de trei

luni prevăzut de acesta neaplicându-se decât PNA notificat, iar nu modificărilor sale. Ar trebui să se distingă cu claritate între, pe de o parte, notificarea PNA, începând cu care ar începe să curgă acest termen, și, pe de altă parte, modificările propuse, pentru care nu ar fi stabilit niciun termen. Comisia recunoaște că, atunci când nu se pronunță înainte de expirarea termenului de trei luni, PNA este presupus acceptat. Cu toate acestea, situația ar fi diferită în cazul în care un stat membru propune modificări la respectivul PNA. Astfel, într-un asemenea caz, articolul 9 alineatul (3) a doua teză din Directiva 2003/87 nu autorizează un stat membru să ia o decizie de alocare în temeiul articolului 11 din directiva menționată decât dacă modificările pe care le-a propus au fost acceptate de Comisie, ceea ce echivalează cu a solicita o aprobare expresă a Comisiei.

40 În opinia Comisiei, deși articolul 9 alineatul (3) a doua teză din Directiva 2003/87 nu stabilește niciun termen în vederea aprobării modificărilor PNA propuse de statul membru, nu rezultă însă că aceasta dispune de un termen nelimitat pentru a examina aceste modificări. Comisia ar trebui să se pronunțe în această privință cât mai rapid posibil și, în orice caz, înainte de începutul perioadei de comercializare în cauză. În plus, Comisia s-ar fi conformat punctului 55 din Hotărârea Tribunalului din 23 noiembrie 2005, Regatul Unit/Comisia (T-178/05, Rec., p. II-4807), comunicând autorităților letone, în scrisoarea din 30 martie 2007, obiecțiile sale cu privire la modificările propuse. În același mod, Comisia susține, contrar Republicii Lituania, că punctul 73 din hotărârea menționată nu conține decât un *obiter dictum* atunci când precizează că nu există niciun motiv să se presupună că, în cazul notificării unui PNA incomplet, termenul de trei luni menționat la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 de care dispune Comisia pentru a respinge planul nu poate începe să curgă. Pe de o parte, pasajul din hotărârea în cauză ar trebui interpretat având în vedere circumstanțele particulare ale acestei cauze. Pe de altă parte, Tribunalul ar fi precizat la același punct din această hotărâre că, dacă PNA este incomplet sau „provizoriu", Comisia este îndreptățită să îl respingă fie întrucât nu este conform criteriilor stabilite de directivă, fie întrucât o împiedică să aprecieze conformitatea sa cu criteriile menționate. În aceste ipoteze, Tribunalul ar considera că, respingând PNA, Comisia ar fi îndreptățită să oblige statul membru să notifice un nou PNA complet, înainte ca acesta să poată decide conform articolului 11 alineatul (1) din Directiva 2003/87.

41 Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord adaugă că Comisia trebuie să fie în măsură să aprecieze PNA, ceea ce este posibil numai atunci când dispune de informații complete. Prin urmare, termenul de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 nu trebuie să înceapă să curgă decât începând cu momentul în care aceste informații sunt disponibile, cu riscul de a lipsi procedura de examinare de efectul său util. Astfel, în caz contrar, Comisia ar trebui să respingă PNA pentru simplul motiv că nu ar dispune de informații suficiente, cu consecința că statul membru ar trebui să efectueze o nouă notificare a PNA, declanșând un nou termen de trei luni.

42 Comisia, susținută de Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, precizează că principiul loialității prevăzut la articolul 10 CE îi interzice, atunci când nu a primit toate elementele necesare pentru a aprecia modificările unui PNA în lumina criteriilor prevăzute în anexa III la Directiva 2003/87, să respingă în mod automat aceste modificări fără a permite statului membru în cauză să furnizeze elementele lipsă într-un termen determinat. În caz contrar, pentru respectarea termenului de trei luni, Comisia ar trebui să respingă modificările PNA chiar dacă statul membru, din proprie inițiativă sau la cerere, s-ar strădui să reunească și să comunice aceste elemente lipsă. În opinia Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, comportamentul Republicii Letonia este contrar principiului bunei-credințe, dat fiind că, deși inițial a recunoscut că PNA este incomplet și a furnizat informațiile complementare solicitate de Comisie, ulterior aceasta a invocat motivul nerespectării termenului de trei luni.

43 În cadrul ședinței, ca răspuns la o întrebare a Tribunalului, Comisia a renunțat la argumentul său subsidiar potrivit căruia, în orice caz, termenul de trei luni nu ar fi început să curgă decât la data înregistrării de către Secretariatul General al Comisiei a PNA revizuit, la 5 ianuarie 2007, luându-se act de această renunțare în procesul-verbal al ședinței.

44 În sfârșit, Comisia consideră că, deși scrisoarea din 30 martie 2007 a fost redactată în limba engleză, iar nu în letonă, această împrejurare nu a avut vreun efect asupra validității deciziei atacate. Comisia subliniază astfel că a trebuit să examineze cele 27 de PNA într-un termen foarte scurt și că majoritatea statelor membre, printre care Republica Letonia, au dat dovadă de curtoazie față de Comisie trimițându-i PNA traduse în engleză. Schimbul de scrisori ulterior s-ar fi desfășurat de asemenea în principal în limba engleză. Comisia ar fi considerat, așadar, că, în vederea examinării PNA, Republica Letonia a acceptat engleza ca limbă de corespondență, întrucât în scrisoarea sa din 25 aprilie 2007 aceasta a răspuns la scrisoarea din 30 martie 2007 fără a obiecta cu privire la utilizarea acestei limbi. În orice caz, încălcarea Regulamentului nr. 1 ar fi o neregularitate de procedură care nu poate determina anularea actului adoptat în final decât dacă, în lipsa acestuia, procedura ar fi condus la un rezultat diferit. Or, în speță, furnizarea unei traduceri letone a întregii corespondențe dintre Comisie și Republica Letonia ar fi prelungit fără îndoială procedura, însă nu ar fi putut modifica rezultatul acesteia.

Aprecierea Tribunalului

— Cu privire la competența de control a Comisiei în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87

45 În temeiul articolului 9 alineatul (3) prima teză din Directiva 2003/87, în termen de trei luni de la notificarea unui PNA de către un stat membru, Comisia poate respinge planul în cauză sau orice element al acestuia, pe baza incompatibilității cu criteriile enumerate în anexa III sau a incompatibilității cu articolul 10 din directiva menționată. Potrivit celei de a doua teze a acestei dispoziții, statul membru adoptă o decizie în temeiul articolului 11 alineatul (1) sau (2) din aceeași directivă numai în

cazul în care modificările propuse sunt acceptate de Comisie. În sfârșit, a treia teză a acestei dispoziții prevede că orice decizie de respingere adoptată de Comisie este motivată.

46 Astfel cum a fost recunoscut de jurisprudență, competența de control și de respingere de către Comisie a PNA, care rezultă din articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, este clar delimitată, aceasta având atât limite de fond, cât și limite temporale. Pe de o parte, acest control se limitează la evaluarea de către Comisie a compatibilității PNA cu criteriile din anexa III și cu dispozițiile articolului 10 din Directiva 2003/87 și, pe de altă parte, trebuie să fie exercitat într-un termen de trei luni de la notificarea respectivului PNA de către statul membru (Ordonanța Tribunalului din 30 aprilie 2007, EnBW Energie Baden-Württemberg/Comisia, T-387/04, Rep., p. II-1195, punctul 104; a se vedea de asemenea, în acest sens, Hotărârea Tribunalului din 7 noiembrie 2007, Germania/Comisia, T-374/04, Rep., p. II-4431, punctul 116).

47 Pe de altă parte, controlul prealabil efectuat în aplicarea articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 nu conduce în mod necesar la o decizie din partea Comisiei. Desigur, aceasta este ținută, în urma notificării unui PNA, să verifice cu grijă și imparțialitate compatibilitatea respectivului PNA cu criteriile prevăzute în anexa III și cu dispozițiile articolului 10 din Directiva 2003/87. Cu toate acestea, din termenii „poate respinge" reiese că în această privință Comisia dispune de o anumită putere de apreciere discreționară. În plus, rezultă că, dacă în termenul de trei luni de la notificarea PNA de către statul membru Comisia renunță să facă uz de această putere, statul membru poate în principiu să pună în aplicare respectivul PNA în condițiile prevăzute la articolul 11 și următoarele din Directiva 2003/87, fără a fi necesară aprobarea Comisiei. Astfel, procedura de examinare a PNA nu trebuie să se încheie în mod necesar printr-o decizie formală, în special în cazul în care statul membru efectuează, în cursul acestei proceduri, toate modificările solicitate. În schimb, Comisia poate fi determinată să folosească puterea sa decizională, în temeiul articolului 9 alineatul (3) a doua teză din Directiva 2003/87, în cazul în care statul membru se abține de la sau refuză modificarea PNA înainte de expirarea termenului de trei luni, în pofida obiecțiilor ridicate. Astfel, în lipsa unei asemenea decizii de respingere a Comisiei, PNA notificat devine definitiv și beneficiază de o prezumție de legalitate care permite statului membru să îl pună în aplicare (a se vedea în acest sens Ordonanța EnBW

Energie Baden-Württemberg/Comisia, punctul 46 de mai sus, punctele 106, 107, 111, 115 și 120).

48 În această privință, Comisia nu poate susține în mod valabil că articolul 9 alineatul (3) a doua teză din Directiva 2003/87, care menționează „modificări propuse" care trebuie „acceptate de Comisie", impune ca ea să adopte o decizie formală de aprobare a acestor modificări. Astfel cum a statuat deja Tribunalul, modificările în cauză intervin în cursul unei etape ulterioare a procedurii de examinare, și anume în urma obiecțiilor Comisiei în raport cu PNA notificat sau cu anumite aspecte ale acestuia, și au ca obiect tocmai înlăturarea obiecțiilor exprimate inițial de Comisie cu privire la compatibilitatea acestora din urmă cu criteriile enunțate în anexa III și cu dispozițiile articolului 10 din Directiva 2003/87. Prin urmare, acceptarea de către Comisie a respectivelor modificări nu este decât corolarul obiecțiilor formulate inițial de către aceasta în cadrul competenței sale limitate de control și de respingere, conferită de articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, iar nu expresia unei competențe generale de autorizare (Ordonanța EnBW Energie Baden-Württemberg/Comisia, punctul 46 de mai sus, punctul 104). Pe de altă parte, din această jurisprudență nu reiese că acceptarea de către Comisie a modificărilor aduse PNA trebuie să facă obiectul unei decizii formale a acesteia. Dimpotrivă, pe de o parte, o astfel de interpretare ar fi contrară principiului potrivit căruia Comisia nu dispune de o competență generală de autorizare a PNA. Pe de altă parte, aceasta nu ar fi conformă cu economia articolului 9 alineatul (3) a treia teză din Directiva 2003/87, care nu are în vedere decât o decizie de respingere, iar nu o decizie de autorizare.

49 Aprecierea dacă în speță Comisia a respectat prevederile articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 trebuie făcută în lumina acestor principii.

— Cu privire la noțiunea de notificare în sensul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87

50 Trebuie amintit că Republica Letonia susține în esență că, în ceea ce privește procedura de examinare a PNA revizuit, Comisia nu a respectat termenul de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87. Astfel, în urma notificării respectivului PNA revizuit la 29 decembrie 2006, acest termen ar fi expirat la 29 martie 2007. Or, Comisia i-ar fi adresat abia la 30 martie 2007 o solicitare de informații – în limba engleză și, așadar, cu încălcarea articolului 3 din Regulamentul nr. 1 –, în care se arăta că respectivul PNA este incomplet.

51 În speță, este cert că decizia atacată nu a fost adoptată în termen de trei luni de la notificarea PNA revizuit, la 29 decembrie 2006, ci abia la 13 iulie 2007. În aceste condiții, trebuie examinat dacă un nou termen de trei luni a început să curgă în urma notificării PNA revizuit după închiderea provizorie a procedurii de examinare prin adoptarea primei decizii de respingere. Cu alte cuvinte, trebuie apreciat dacă noțiunea de notificare a unui PNA în sensul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 are în vedere atât notificarea inițială a PNA, cât și pe cea a PNA revizuit, în special ca urmare a unei decizii de respingere a Comisiei.

52 În ceea ce privește „notificarea unui [PNA]" care determină curgerea termenului de trei luni, textul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 nu face distincție după cum este vorba despre notificarea inițială a PNA sau despre notificarea ulterioară a unui PNA revizuit, în special ca urmare a adoptării unei decizii de respingere a Comisiei. În plus, precizarea că această notificare intervine „în conformitate cu alineatul (1)" al aceluiași articol, potrivit căruia „fiecare stat membru elaborează un [PNA] în care precizează cantitatea totală de cote pe care intenționează să le aloce pentru perioada [de comercializare] respectivă și modul în care propune să fie alocate acestea", nu furnizează vreo lămurire suplimentară în această privință, dat fiind că atât

notificarea inițială a PNA, cât și notificarea ulterioară a PNA revizuit au ca obiect o cuantificare a cotelor care trebuie alocate, avută în vedere de statul membru.

53 Pe de altă parte, formularea „modificări propuse” nu exclude posibilitatea sau chiar obligația statului membru de a propune astfel de modificări sub forma unei „notificări” formale a unui PNA revizuit, în special atunci când este vorba despre modificări substanțiale. În această privință, trebuie amintit că Tribunalul a recunoscut deja, pe de o parte, că articolul 9 alineatul (3) a doua teză din Directiva 2003/87 nu impune nicio limită cu privire la posibilele modificări și, pe de altă parte, că orice modificare trebuie notificată Comisiei și acceptată de aceasta înainte ca PNA astfel cum a fost modificat să poată servi drept temei unei decizii adoptate de statul membru în aplicarea articolului 11 din Directiva 2003/87 (Hotărârea Regatul Unit/Comisia, punctul 40 de mai sus, punctul 56). În același sens, Tribunalul a considerat că, respingând PNA, Comisia este îndreptățită să oblige statul membru să notifice un nou PNA complet, înainte de a putea decide (Hotărârea Regatul Unit/Comisia, punctul 40 de mai sus, punctul 73). Pe de altă parte, conform acestor principii, din dispozitivul primei decizii de respingere [articolul 2 și articolul 3 alineatul (3)] rezultă că însăși Comisia a considerat că, în speță, toate modificările PNA trebuie să îi fie „notificate” și că acestea sunt astfel supuse controlului său prealabil în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87.

54 În plus, din punct de vedere teleologic, procedura inițiată în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 urmărește, pe lângă crearea posibilității unui control prealabil din partea Comisiei, să asigure statelor membre securitatea juridică și în special să le permită să cunoască rapid, cu certitudine, în termene scurte, care este modul în care pot să aloce cotele de emisie și să gestioneze sistemul de comercializare a cotelor pe baza PNA în perioada de alocare avută în vedere. Într-adevăr, ținând seama de perioada limitată, care este de trei sau de cinci ani (articolul 11 din Directiva 2003/87), există un interes legitim atât al Comisiei, cât și al statelor membre ca orice diferend în ceea ce privește conținutul PNA să fie rezolvat rapid și ca acest PNA să nu fie supus, pe toată perioada sa de valabilitate, riscului de a fi contestat de Comisie

(Ordonanța EnBW Energie Baden-Württemberg/Comisia, punctul 46 de mai sus, punctul 117).

55 Aceste considerații se aplică oricărui PNA, indiferent dacă este sau nu este vorba despre versiunea notificată inițial sau despre o versiunea revizuită și notificată ulterior. În plus, cerința pentru Comisie de a efectua, în urma notificării unui PNA revizuit, un control rapid și eficient este cu atât mai importantă în cazul în care acest control a fost deja precedat de o primă etapă de examinare a PNA inițial care a condus eventual la o decizie de respingere și, ulterior, la modificări ale respectivului PNA. Or, deși Comisia susține că este autorizată să examineze modificările propuse ale unui PNA sau ale unui PNA revizuit fără a trebui să respecte termenul de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, o astfel de teză poate fi contrară obiectivului unui control rapid și eficient, precum și siguranței juridice la care este îndreptățit statul membru care efectuează notificarea pentru a putea aloca cotele de emisie instalațiilor implantate pe teritoriul său înaintea începutului perioadei de comercializare în temeiul articolului 11 din directiva menționată.

56 În sfârșit, Comisia nu poate susține că ar trebui să adopte, la sfârșitul celei de a doua etape a procedurii de examinare privind aprecierea modificărilor propuse ale PNA, o decizie formală de aprobare a respectivelor modificări, fapt ce ar deosebi această etapă de cea privind PNA notificat inițial, dat fiind că o astfel de decizie nu este nici prevăzută de articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, nici necesară (a se vedea punctul 48 de mai sus).

57 Prin urmare, trebuie să se concluzioneze că noțiunea de notificare în sensul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 cuprinde atât notificarea inițială, cât și pe cea subsecventă a diferitor versiuni ale PNA, astfel încât fiecare dintre aceste notificări determină curgerea unui nou termen de trei luni.

— Cu privire la expirarea termenului de trei luni în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87

58 Din considerațiile precedente rezultă că, în speță, notificarea PNA revizuit, la 29 decembrie 2006, a determinat curgerea unui nou termen de trei luni în sensul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87.

59 Având în vedere expirarea termenului de trei luni în sensul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 la 29 martie 2007, cererea de informații a Comisiei, adresată Republicii Letonia la 30 martie 2007, era tardivă. Nu este, așadar, necesar să se aprecieze, pe de o parte, dacă o cerere de acest tip, presupunând că a fost formulată în acest termen, ar fi putut să îl întrerupă sau să îl suspende și, pe de altă parte, dacă un astfel de efect de întrerupere sau de suspendare putea avea loc în pofida faptului că această scrisoare a fost redactată în limba engleză, iar nu în limba letonă.

60 Rezultă că PNA revizuit a devenit definitiv la 30 martie 2007.

61 Cu toate acestea, contrar susținerilor Republicii Letonia, viciul de procedură privind nerespectarea termenului de trei luni în sensul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 nu este atât de grav și de cert încât să poată să justifice calificarea deciziei atacate drept act inexistent (a se vedea Hotărârea Curții din 6 martie 2008, Comisia/Spania, C-196/07, nepublicată în Repertoriu, punctul 35 și jurisprudența citată). Astfel, actele instituțiilor comunitare, chiar nelegale, se bucură în principiu de o prezumție de validitate și produc, așadar, efecte juridice atât timp cât nu au fost revocate, anulate în cadrul unei acțiuni în anulare sau declarate nule în urma unei trimiteri preliminare ori a unei excepții de nelegalitate (Hotărârea Tribunalului din 23 octombrie 2008, People's Mojahedin Organization of Iran/Consiliul, T-256/07, Rep., p. II-3019, punctul 55 și jurisprudența citată). Astfel cum s-a constatat la punctul 47 de mai sus, ținând seama de particularitățile procedurii de examinare în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, la încheierea acestei proceduri, în lipsa unei decizii a

Comisiei în termenul de trei luni, PNA devine definitiv și beneficiază de o prezumție de legalitate. Cu toate acestea, nelegalitatea constatată în speță, și anume caracterul tardiv al deciziei atacate, nu poate fi considerată ca fiind atât de gravă și de evidentă încât să determine inexistența sa. Astfel, având în vedere principiul fundamental al securității juridice, deducerea inexistenței unui act trebuie rezervată unor ipoteze cu totul extreme (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 15 iunie 1994, Comisia/BASF și alții, C-137/92 P, Rec., p. I-2555, punctele 48 și 50, Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Chemie Linz/Comisia, C-245/92 P, Rec., p. I-4643, punctele 93 și 95, și Hotărârea Curții din 5 octombrie 2004, Comisia/Grecia, C-475/01, Rec., p. I-8923, punctele 18 și 20).

62 Prin urmare, decizia atacată trebuie anulată pentru încălcarea articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, fără a fi necesară pronunțarea asupra admisibilității și a fondului celorlalte motive invocate de Republica Letonia.

Cu privire la cheltuielile de judecată

63 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Republicii Letonia.

64 În temeiul articolului 87 alineatul (4) primul paragraf din Regulamentul de procedură, statele membre care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Prin urmare, Republica Lituania, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Republica Slovacă vor suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia)

declară și hotărăște:

1) **Anulează Decizia C(2007) 3409 a Comisiei din 13 iulie 2007 de modificare a planului național de alocare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră notificat de Republica Letonia pentru perioada cuprinsă între 2008 și 2012, în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului.**

2) **Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de Republica Letonia.**

3) **Republica Lituania, Republica Slovacă și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 22 martie 2011.

Semnături